

EU på 10 minuter

EU i din vardag

Visste du att ungefär 60 procent av besluten som politikerna i din kommun tar påverkas av EU-regler? Det kan till exempel handla om kvaliteten på badvattnet i sjöar eller att soptipparna ska klara EU:s miljökrav.

En stor del av EU:s arbete handlar om att underlätta handeln mellan medlemsländerna.

En följd av detta är bland annat att din kaffebryggare och bordslampa är märkta med ”CE”. Det är en stämpel som betyder att de uppfyller EU:s krav på säkra produkter. När en produkt är CE-märkt kan den säljas i alla medlemsländer.

Inte bara varor, utan även tjänster, kan köpas och säljas över gränserna. Ett företag från ett annat EU-land kan till exempel få uppdraget att sköta buss-trafiken i din region.

EU påverkar allas vardag.

Du ska kunna resa, flytta och studera

EU-samarbetet går också ut på att det ska vara enkelt att resa, flytta till eller studera i ett annat EU-land.

Numera kan du till exempel arbeta i ett annat EU-land utan arbets- eller uppehållstillstånd.

Euron är valuta i drygt hälften av EU-länderna. Blir du sjuk på resan har du rätt till nödvändig vård om du har med ditt europeiska sjukförsäkringskort.

Sysslar EU med allt?

EU sysslar med många frågor. Här är några exempel:

- **Miljöfrågor** EU har till exempel satt mål för hur medlemsländerna ska minska sina utsläpp av växthusgaser.
- **Fiske** EU bestämmer hur mycket fisk som får fiskas i medlemsländernas vatten. Det gäller bland annat torsken i Östersjön.
- **Polissamarbete** EU-ländernas poliser och åklagare har rätt att samarbeta för att bekämpa grov brottslighet mellan länderna, till exempel narkotikasmuggling.
- **Regionalstöd** EU-länderna vill minska ekonomiska och sociala skillnader mellan länder och regioner inom EU. Därför går en stor del av EU:s pengar till regionalstöd.
- **Flyktingpolitik** EU har gemensamma regler om asyl för flyktingar, bland annat vilket land som ska behandla en asylsökande.

Detta gör **inte** EU

Medlemsländerna ansvarar själva för en hel del frågor. Några exempel är inkomstskatter, sjukvård, skola samt pensioner och barnbidrag.

Vad kostar EU och vart går pengarna?

Alla medlemsländer betalar en avgift till EU varje år. Avgiften grundar sig bland annat på landets ekonomiska förutsättningar. Sverige betalar ungefär 40 miljarder kronor.

Totalt sett får EU in cirka 1300 miljarder kronor på ett år från EU-länderna. Ungefär 87 procent av pengarna går tillbaka till medlemsländerna i form av stöd. Det mesta går till att

- utveckla regioner i EU-länderna, t.ex. förbättra vägar, stödja forskning och utbildningar på arbetsmarknaden
- stödja jordbruk, landsbygd och fiske.

Men pengar går till exempel också till bistånd, kulturstöd och polissamarbete. Sverige får del av de flesta stödformerna.

- Sveriges statsbudget är cirka 870 miljarder kronor.
- Ungefär 40 miljarder kronor av statsbudgeten går som avgift till EU.
- Sverige får tillbaka cirka 10 miljarder kronor i olika stöd från EU.

Europeiska rådet – toppmöte mellan EU-ländernas ledare

Europeiska rådet drar upp riktlinjerna för EU-samarbetet på längre sikt, men fattar inga beslut om EU-regler. Toppmötena äger rum fyra gånger varje år. Om det behövs kan extra toppmöten anordnas.

Europeiska rådet består av en ordförande, EU-ländernas stats- eller regeringschefer samt kommissionens ordförande. Europeiska rådet väljer sin ordförande för en period av två och ett halvt år.

Hur går det till när EU beslutar?

Sverige och de andra medlemsländerna beslutar tillsammans om nya EU-regler. Det betyder att Sverige kan påverka EU:s beslut, men i vissa fall måste Sverige också följa EU-beslut som Sverige inte vill ha. På nästa uppslag ser du hur det går till när Sverige och de andra medlemsländerna kommer överens om nya EU-regler.

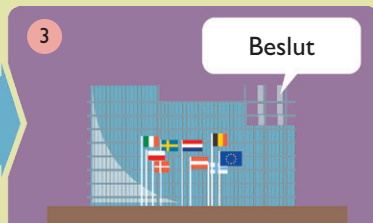
EU-kommissionen föreslår en ny lag

EU-kommissionens uppgift är att föreslå nya lagar. Alla medlemsländer har en ledamot i kommissionen. Kommissionärerna ska se till hela EU:s bästa och de är alltså inte representanter för de länder de kommer från.

Regeringen och riksdagen tar ställning

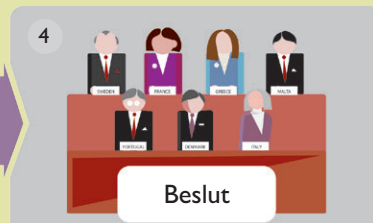
EU-kommissionen skickar sina förslag till alla medlemsländer. I Sverige går de till regeringen och riksdagen. Regeringen informerar riksdagen om sin syn på förslagen och tar emot riksdagens synpunkter. Det är regeringen som för Sveriges talan.

Europaparlamentet beslutar

Europaparlamentet är med och bestämmer om EU:s nya lagar. Ledamöterna är valda i allmänna val och 20 av dem är valda i Sverige.

Europaparlamentet beslutar tillsammans med ministerrådet i de flesta frågor. I vissa frågor beslutar Europaparlamentet inte. Det gäller till exempel EU:s utrikes- och säkerhetspolitik.

Ministerrådet beslutar

Den svenska regeringen och alla andra regeringar i EU-länderna deltar med en minister i EU:s ministerråd. Ministerrådet beslutar om nya EU-lagar.

Den svenska regeringen har i förväg diskuterat förslagen med riksdagen.

Sverige genomför lagen

När ministerrådet har beslutat om en ny lag ska Sverige och de andra medlemsländerna införa lagen. Ibland behöver riksdagen ändra i svenska lagar för att de ska stämma överens med EU:s nya lagar. I andra fall gäller EU:s lagar direkt.

Hur kan riksdagen påverka lagstiftningen i EU?

Medlemskapet i EU innebär att riksdagen har överlåtit en del av sin makt att stifta lagar till EU. I EU är det regeringen som är med och fattar beslut men agerandet måste förankras i riksdagen.

Riksdagen och regeringen träffas regelbundet för att diskutera EU-frågor. På så sätt kan riksdagen ge sina synpunkter på vad ministrarna i regeringen ska ta upp vid möten i ministerrådet.

Om en EU-lag medför att en svensk lag måste ändras lägger regeringen fram en proposition till riksdagen. Lagen börjar gälla när riksdagen har röstat ja till propositionen.

Riksdagen granskar också lagförslag från kommissionen. Syftet med granskningen är att bedöma om förslaget rör en fråga som bör beslutas på nationell nivå snarare än på EU-nivå.

Vad händer om Sverige inte följer EU:s regler?

EU-kommissionen kontrollerar att länderna följer de lagar som EU har beslutat om. Om kommissionen anser att Sverige inte följer lagarna kan kommissionen stämma Sverige i EU-domstolen.

EU-domstolens uppgift är då att avgöra om Sverige har brutit mot EU:s regler. Svenska domstolar kan även vända sig till EU-domstolen med frågor om hur EU:s regler ska tolkas.

Om du anser att Sverige eller något annat medlemsland inte följer EU:s regler kan du själv anmäla detta till EU-kommissionen.

EU-DOMSTOLEN

- EU-domstolen har en domare från varje EU-land.
- Domarna utses av medlemsländernas regeringar på sex år.

Från sex länder till ...

EU består i dag av 28 länder som tillsammans har ungefär 507 miljoner invånare. Fler länder vill bli medlemmar, bland andra Serbien och Albanien.

Varför började då länderna i Europa att samarbeta? Strax efter andra världskriget ville flera länder förhindra nya krig. Därför bildade sex länder den Europeiska kol- och stålgemenskapen 1952. De skulle gemensamt ansvara för produktionen av kol och stål, som var viktiga råvaror i krigsindustrin. På så sätt skulle de undvika att något enskilt land började rusta upp igen. Detta var det första steget i skapandet av EU.

Samarbetet övergick 1958 till att gälla även andra produkter, tjänster och kapital. Hela samarbetet kom nu att kallas för EG, Europeiska gemenskaperna. Med tiden blev bland annat miljö, jordbruk och transporter uppgifter för EG. 1993 blev EG istället EU – Europeiska unionen. Då blev det till exempel möjligt för länderna att agera tillsammans i utrikespolitiska frågor.

Sedan dess har ytterligare 16 länder blivit medlemmar i EU, vilket påverkar hur samarbetet ser ut.

MEDLEMSLÄNDER

Länderna har blivit medlemmar vid olika tidpunkter:

1952	Belgien, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Tyskland
1973	Danmark, Irland, Storbritannien
1981	Grekland
1986	Portugal, Spanien
1995	Finland, Sverige, Österrike
2004	Cypern, Estland, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Slovenien, Slovakien, Tjeckien, Ungern
2007	Bulgarien, Rumänien
2013	Kroatien

Hur kan du påverka EU?

Om du vill påverka besluten i EU kan du kontakta någon av dem som arbetar med eller beslutar i EU-frågor.

- **Europaparlamentariker** Det finns svenska ledamöter i Europaparlamentet som är med och påverkar EU-besluten. Kontaktuppgifter till dem finns på www.europaparlamentet.se. Du kan också kontakta Europaparlamentets informationskontor i Sverige, tfn 08-562 444 55, e-post epstockholm@ep.europa.eu.
- **Riksdagsledamöter** Riksdagens ledamöter stiftar lagarna i Sverige och ger regeringen synpunkter inför beslut i ministerrådet. På www.riksdagen.se finns adresser till de 349 ledamöterna och till de politiska partierna i riksdagen.
- **Ministrar i regeringen** De deltar i ministerrådsmötena där de beslutar om nya EU-regler. På www.regeringen.se finns kontaktuppgifter till regeringens alla ministrar.
- **EU-kommissionen** EU-kommissionen vill ofta ha synpunkter på utkast till lagar. En miljon EU-medborgare kan också i ett medborgarinitiativ uppmana kommissionen till lagförslag. Kontakta EU-kommissionens kontor i Sverige, tfn 08-562 444 11, e-post comm-rep-se@ec.europa.eu. Webbadressen är ec.europa.eu/sverige
- **Organisationer** Många organisationer samarbetar på europeisk nivå för att påverka EU.

Vill du veta mer om EU?

EU-upplysningen har riksdagens uppdrag att ge opartisk och allsidig information om EU.

Du kan ta reda på mer om EU på vår webbplats eller ställa frågor till oss.

- www.eu-upplysningen.se
- eu-upplysningen@riksdagen.se
- 020-250 000

Dagligen kommer det nyheter om vad EU har bestämt. Många av frågorna påverkar vår vardag. Sverige och 27 andra länder ingår i Europeiska unionen.

- Vad sysslar EU med?
- Hur går samarbetet till?
- Hur mycket betalar Sverige för att vara med?
- Hur kan vi påverka EU?

Här kan du läsa mer och följa med på en snabbresa i EU-kunskap.

SVERIGES
RIKSDAG